Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	7Co/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1120202675
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mariana Harvancová
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2024:1120202675.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členiek senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobcov: 1/ A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt ul. D. B. E. XXX/XX, F., 2/ G. A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt ul. ku H. XXXX/X F., 3/ I. C., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt ul. A. A. XXXX/X, F., všetci zast.: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s.r.o., so sídlom Záhradnícka 4835/51, 821 08 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 234 318, proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 02 Bratislava, IČO: 31 595 545, zast.: JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava-mestská časť Staré mesto, o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov 1/ až 3/ a žalovaného proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.07.2022 č.k. 21C/8/2020-273, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku IV. mení tak, že :
1) Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 6 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 20 000 eur od 15.01.2020 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.
2) Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2/ sumu vo výške 8 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 15 000 eur od 15.01.2020 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.
3) Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3/ sumu vo výške 8 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 15 000 eur od 15.01.2020 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.
a vo zvyšku sa výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ m a j ú proti žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 14.000 eur, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu vo výške 7.000 eur, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.), uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ sumu vo výške 7.000 eur, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.) vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok IV.) a rozhodol, že žalobcovia 1/ a 3/ majú voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy. O výške trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (výrok V.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 15 a § 16 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a ust. § 1 ods. 1 a 2, § 2 písm. g),

§ 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“). Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané, že p. J. C. svojím zavineným konaním spôsobila dňa 02.02.2019 dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k usmrteniu p. I. C., čo zasiahlo do osobnostných práv žalobcov. V konaní nebolo sporné, že žalovaný bol v čase dopravnej nehody poisťovateľom motorového vozidla, ktoré viedla vinníčka a ktorým bola spôsobená nehoda. Ako nedôvodnú vyhodnotil argumentáciu žalovaného o nepreukázaní príčinnej súvislosti uplatňovanej nemajetkovej ujmy s poistnou udalosťou žalobcami, resp. tvrdenie, že úmyslom zákonodarcu pri koncipovaní zákona o PZP nebolo krytie nemajetkovej ujmy pozostalých. Mal za to, že v dôsledku konania vodičky p. J. C. došlo k značnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov, a to do ich práva na súkromie, ktorý zahŕňa aj ich rodinný život a rodinné vzťahy. Dokazovaním bola preukázaná veľká intenzita citových väzieb medzi žalobcami a im blízkou osobou. Vzhliadol na to, že vzťah žalobkyne 1/ a jej nebohého manželom bol harmonický a stabilný počas dlhých 45 rokov, preto je prirodzeným, že žalobkyni 1/ manžel chýba pri jej každodennom živote, výletoch, rozhovoroch, bežných činnostiach, ale aj príležitostných udalostiach (návšteva zábavy), kedy jej jedinou oporou ostali synovia a ich rodiny s vnúčatami. Rovnako vzťah synov s otcom bol počas celého ich detstva, ako aj dospelosti založený na úcte, vzhliadaní k charakterovým vlastnostiam otca, ktorý im bol vždy oporou, ochotný pomôcť radou, či aj materiálne. S otcom sa pravidelne stretávali, či už v rámci celej rodiny pri pravidelných nedeľných obedoch, spolu so svojimi rodinami, alebo aj pri iných príležitostiach. Tragickou nehodou došlo k pretrhnutiu týchto väzieb a nepochybne k emočnej záťaži, stresujúcej udalosti, ktorá ich traumatizovala, a s ktorou sa žalobcovia vyrovnávajú dodnes. Smrť blízkej osoby žalobcov pri dopravnej nehode je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol na intenzitu nepriaznivého následku konania, ktorým bola spôsobená náhla a neočakávaná smrť, t.j. nečakané usmrtenie blízkeho rodinného príslušníka. Pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy u žalobcov 2/ a 3/ vychádzal zo skutočnosti, že i keď nepochybne došlo k zásahu do ich osobnostných práv, intenzita tohto zásahu, napriek pravidelným stretnutiam, nemôže byť v rovnakom rozsahu ako u žalobkyne 1/, ktorá v spoločnej domácnosti prežila so zomrelým harmonických 45 rokov života. Zohľadnil, že žalobcovia 2/ a 3/ majú vlastné rodiny a členovia ich rodín sú im oporou a pomôžu im prekonať túto nenahraditeľnú stratu. Žalobcami požadovanú výšku nemajetkovej ujmy v celkovej sume 160.000 eur považoval súd za neprimeranú zistenému zásahu do práva na súkromie a práva na rodinný život pri zohľadnení všetkých okolností úmrtia manžela a otca žalobcov, i s ohľadom na rozhodovaciu prax v obdobných prípadoch. Mal za to, že výška súdom priznanej sumy nemôže viesť ani k neprimeranému obohateniu a nie je ani náhradou príjmu. Zohľadniac všetky vyššie uvedené skutočnosti určil výšku nemajetkovej ujmy v prospech žalobkyne 1/ vo výške 14.000 eur, žalobcov 2/ a 3/ vo výške 7.000 pre každého a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Pri posudzovaní dôvodnosti žalobcami uplatneného nároku na zaplatenie úrokov z omeškania (z uplatnenej istiny odo dňa nasledujúceho po dni odmietnutia poistného plnenia žalovaným), mal za to, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011), preto i v časti uplatneného príslušenstva žalobu zamietol.

3. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Vychádzajúc z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, č.k. I.ÚS 56/2017-12 zo dňa 8. februára 2017, mal súd prvej inštancie za to, že je dôvodným priznať žalobcom voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Proti výroku III. (ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol) rozhodnutia súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia 1/, 2/ a 3/, dôvodiac naplnením odvolacích dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Mali za to, že prvoinštančný súd sa náležite nevysporiadal s otázkou výšky peňažnej satisfakcie tak, aby bola zo strany žalobcov vnímaná ako spravodlivá a primeraná. O protirečivosti a vnútornej rozporuplnosti napadnutého rozhodnutia svedčí i fakt, že hoci súd prvej inštancie v bode 25, resp. v bode 29 mal za preukázané, že medzi žalobcami a zosnulým manželom/otcom boli veľmi intenzívne citové väzby umocnené silným, dlhoročným, harmonickým, emotívnym a pevným vzťahom, v bode 32 napadnutého rozsudku súd uvádza, že „(...) takúto sumu priznanej náhrady súd považuje za primeranú pri prihliadnutí na závažnosť vzniknutej ujmy, tak ako to bolo preukázané vykonaným dokazovaním a ako je to vyššie uvedené, a tiež vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo“. Poukázali na rozhodnutia súdov v obdobných veciach (Krajský

súd v Trenčíne sp. zn. 4Co/658/2014 - priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 eur, Krajský súd v Trnave sp. zn. 24Co/368/2015- priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur(po uplatnení 20 % spoluzavinenia poškodenej), Krajský súd v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014 - priznal plnoletému dieťaťu peňažnú satisfakciu titulom nemateriálnej ujmy vo výške 33.500 eur, Krajský súd v Prešove sp. zn. 21Co/137/2017 - priznal pozostalej manželke (manželský zväzok v predmetnom prípade, na porovnanie s prípadom žalobcov - 45 rokov, trval „len“ 25 rokov) relutárna náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur a pozostalým synom vo výške 20.000 eur). Upriamili pozornosť na to, že nebohý bol pre svoje deti veľkou oporou aj v čase, keď si už založili svoje vlastné rodiny, preto jeho tragická smrť zasiahla celú rodinu. Mali za to, že požadovaná výška satisfakcie vyplýva najmä zo skutočnosti, že náhle a neočakávané úmrtie I. C. spôsobilo žalobcom doživotnú, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú ujmu. Úmrtím manžela/otca došlo k deštrukcii najcitlivejších interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov. V dôsledku tragickej smrti došlo u žalobcov k výraznému zásahu do ich psychickej integrity vedúcemu až do hypohedónie (t.j. k zníženiu záujmu o obľúbené činnosti a k celkovej redukcii schopnosti prežívať z nich radosť a potešenie), čo spoľahlivo verifikovalo aj vykonané dokazovanie v priebehu sporového konania. Namietali, že súd prvej inštancie pri aplikácii rozhodujúcej právnej úpravy nedostatočne reflektoval intenzitu citových väzieb žalobcov a zosnulého, ako aj emocionálnu závislosť žalobcov na nebohom manželovi/otcovi či finančnú závislosť žalobkyne 1/ na zosnulom manželovi, súd výšku náhrady po právnej stránke komplexne neposudzoval tiež v súvislosti s ďalšími relevantnými okolnosťami. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je nevyhnutné prihliadať aj na právne závery kreované Ústavným súdom SR v náleze zo dňa 5.12.2017, sp. zn. III. ÚS 288/2017, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR (ďalej len „Zbierka“) pod č. 46/2017, kde sa uvádza: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“ Osobitne dali do pozornosti prípad vedený tunajším súdom pod sp. zn. 5Co/105/2018, v ktorom odvolací súd rozsudkom zo dňa 22.11.2018 priznal žalobcovi za vzniknuté prieťahy náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16.000 eur. Z aktuálnej praxe poukázali na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 09.12.2020, č.k. 6Co/126/2020-361, v ktorom bol rodinný vzťah ohodnotený na 20.000 eur pre každého zo žalobcov (rodičia a brat zosnulého) napriek tomu, že „v konaní neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali použitie sprísňujúcich kritérií pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, teda na základe ktorých by bolo namieste priznať vyššiu sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch“ (bod. 11 rozsudku). Pri úvahách o odškodnení je dôvodné subsidiárne prihliadať aj na čiastky priznávané za telesné (duševné) zranenia, poukázali na sadzby bodového ohodnotenia uvedených v zákone č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov, majúc za to, že náhlym a neočakávaným úmrtím manžela/otca žalobcov došlo k širšiemu zásahu, nielen k poškodeniu ich „zdravotnej sféry“. Dali do pozornosti právnu vetu rozsudku dovolacieho súdu ČR, ktorá okrem iných právnych záverov uvádza: ,,[z]a základní částku náhrady, modifikovatelnou s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek, lze považovat v pripadá nejbližších osob (manžel, rodiče, deti) dvacetinásobek průmárné hrubé měsíční nominálni mzdy na přepočtené počty zamestnanou v národním hospodářství za rok predcházející smrti poškozeného.“ Vychádzajúc z uvedeného mali za to, že 20 násobok priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy má byť dolnou hranicou, od ktorej má súdna prax odvíjať výšku náhrady a nie byť limitom, kde by sa mala jej úvaha o výške satisfakcie skončiť. Taktiež Najvyšší súd ČR skonštatoval, že sa jedná o základnú čiastku. Ústavný súd ČR v náleze zo dňa 22.12.2015, sp. zn. I. ÚS 2844/14, bod 67, okrem iného vyslovil : „Ztráta blízke osoby, zejména dítěte, je pro vetšinu lidí tou nejvetší ztrátou, s níž se mohou ve svém živote setkat, a je pro né težko pochopitelné, že v nekterých případech (z jejich hlediska méné závažných), dosahují částky penežní satisfakce srovnatelné úrovné s náhradami za nemajetkovou újmu způsobenou úmrtím blízkého. Takovou nemajetkovou újmu pociťují pozustalí velmi úkorné, a o to více naléhavé se jeví potreba, aby výše náhrady byla z pohledu žalobcu spravedlivé stanovená“. Ďalším aspektom odôvodňujúcim primeranosť uplatnenej relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy je limit poistného krytia, ktorý sú podľa § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. komerčné poisťovne povinné vytvoriť pre nároky z jednej poistnej udalosti, a to aktuálne vo výške 5.240.000 eur. S ohľadom na uvedené predstavuje žalovaná výška nemajetkovej ujmy (t.j. súhrnne vo výške 160.000 eur) len 3,05 % z celkového limitu poistného krytia. Nesúhlasili s konštatáciou súdu prvej inštancie, ktorý zamietol ich nárok na úroky z omeškania s odôvodnením, že takto formulovaný nárok vzniká až na základe márneho uplynutia tzv. paričnej lehoty stanovej v meritórnom rozhodnutí za účelom uspokojenia základu nároku (náhrady nemajetkovej ujmy v

peniazoch). Trvali na tom, že povinnosť žalovaného plniť aj úroky z omeškania v prípadoch nemajetkovej ujmy nepochybne vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Českej republiky, konkrétne z nálezu zo dňa 19. decembra 2019, sp. zn. II. ÚS 2149/17. Na vyššie citované rozhodnutie nadviazal Ústavný súd ČR i recentným nálezom zo dňa 26.04.2021, sp. zn. II. ÚS 2949/20 (v bode 32 nálezu naň odkazuje), podľa ktorého „(...) ze základního práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí dle či. 7 odst. 1 Listiny (pozn.: čl. 16 Ústavy Slovenskej republiky) vyplývá rovněž princíp úplné náhrady za utrpěnou újmu na zdraví, a to újmy majetkové i nemajetkové. Tento princip se uplatňuje i ve vztahu k nárokům na úroky z prodlení, k němuž dôjde pri poskytování peněžité náhrady majetkové újmy. K jejich nepriznám proto může dojít jen ve zcela výjimečných připadech.“ Nemožno tiež opomenúť, že úprava úrokov z omeškania v zákone č. 381/2001 Z.z. bola do vnútroštátnej právnej úpravy zakomponovaná s ohľadom na tzv. Štvrtú smernicu o poistení motorových vozidiel (ďalej len „smernica“). Tejto problematike venoval pozornosť aj Súdny dvor Európskej únie, ktorý v uznesení zo dňa 1.12.2005, sp. zn. C-447/04 v právnej veci Autohaus Ostermann GmbH versus VAV Versicherungs AG. Mali za to, že pri rozhodovaní o nároku na úroky z omeškania bolo nevyhnutné prihliadať aj na právne závery kreované Ústavným súdom SR v rámci jeho rozhodovacej praxe, in concreto v náleze Ústavného súdu SR zo dňa 14.10.2021, sp. zn. III. ÚS/309/2020, ktorým Ústavný súd SR zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.11.2018, sp. zn. 3Cdo/145/2017 a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie. Ústavný súd SR v predmetnej veci konštatoval, že rozhodnutím dovolacieho súdu, ktorým odmietol sťažovateľovi priznať úroky z omeškania bolo porušené právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (totožné: nález Ústavného súdu SR zo dňa 14.10.2021, sp. zn. III. ÚS/214/2020; primerane porovnaj tiež: rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20.1.2022, sp. zn. 25Cb/21/2021, ako aj rozsudky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.5.2020, sp. zn. 1 Cob/100/2019, resp. zo dňa 29.9.2020, sp. zn. 2Cob/200/2019). Identický záver možno abstrahovať aj z rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.10.2020, sp. zn. 10Co/78/2020. Na základe uvedeného žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalobcom prizná voči žalovanému plnú náhradu trov konania pred súdom prvej, ako aj druhej inštancie.

5. V zákonnej lehote podal voči výroku V. o trovách konania odvolanie žalovaný. Uviedol, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci čo do otázky rozhodnutia o trovách konania. Súd prvej inštancie síce presne označil ustanovenia CSP (§ 255 a nasl.), avšak tieto nedal do žiadneho kontextu s výškou žalovanej sumy, a sumy priznávanej. Pokiaľ platí, že v zmysle CSP sa o trovách rozhoduje zásadne podľa pomeru úspechu, príp. že súd rozhodne tak, že trovy žiadnej zo strán neprizná, absentuje zákonný dôvod na priznanie náhrady trov konania žalobcom v rozsahu 100%. Len zohľadnenie takého princípu potom zabraňuje umelému navyšovaniu žalobných súm v obdobných prípadoch, nakoľko žalobcovia vo všeobecnosti sú v týchto konaniach už oslobodení od platenia súdnych poplatok, pričom pri akceptovaní takéhoto prístupu ešte ani neznášajú žiadne riziko trov konania, a to ani v prípade, pokiaľ by mali úspech výslovne zanedbateľný či len symbolický, kde vo výsledku by potom žalovaní vo všeobecnosti mohli byť zaviazaní znášať trovy konania dokonca vo vyššej výške, ako bol úspech samotných žalobcov, čo považoval za absurdné. Pri akceptácii princípu úspešnosti by to pritom bol práve žalovaný, ktorý by mal mať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 82,50%. Práve naopak, aj pokiaľ by súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán by náhradu trov nepriznal (aj napriek značnému nepomeru „úspechu“), vo výsledku by tak v zásade vyšiel v ústrety žalobcom, ktorí by napriek značnému neúspechu v konaní v peňažnom vyjadrení nehradili trovy v zásade úspešného žalovaného. Len takýto postup a záver by potom v kontexte výsledku bolo možné považovať za spravodlivý, primeraný a najmä proporcionálny. Podporne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č. k. 5Co/209/2018 - 368 zo dňa 06.11.2019. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výroku o trovách konania) zmenil tak, že žiadnej zo strán neprizná nárok na náhradu trov konania.

6. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedli, že s argumentáciou žalovaného nesúhlasia, považujú rozhodnutie prvoinštančného súdu vo vzťahu k trovám konania za zákonné, v súlade s ustálenou súdnou praxou a relevantne odôvodnené. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o výške nároku na základe voľnej úvahy súdu (nemajetková ujma) strany sporu nemôžu predpokladať, aký výsledok bude mať konanie. Z uvedeného dôvodu, pokiaľ je žalobca úspešný čo do základu, má nárok na trovy konania v rozsahu 100%. Skutočnosť namietaná žalovaným (pomer sumy žalovanej a priznanej) sa zohľadní následne tak, že žalobca v takomto prípade má nárok na trovy konania vypočítané iba zo sumy, ktorá mu bola prisúdená. Rovnako znie absurdne aj námietka žalovaného, že trovy môžu byť

vo vyššej výške ako samotný nárok. V tomto type konania je tarifná hodnota pre nemajetkovú ujmu vo výške 2.000 eur, čo je oproti priznanej sume žalobcov zjavné podhodnotené. Pokiaľ by sa jednalo napr. o nárok na náhradu škody na zdraví, tak by sa trovy vypočítavali z niekoľkonásobne vyššej sumy. Preto je nárok na náhradu trov za priznanú nemajetkovú ujmu v rozsahu 100% primeraný, pričom tarifná hodnota je pre tento typ konania podhodnotená a pre žalovaného práve výhodná. Poukázali na ustálenú súdnu prax a dali do pozornosti i recentný nález Ústavného súdu SR zo dňa 13.2.2020, sp. zn. IV. ÚS/652/2018, v ktorom Ústavný súd artikuloval nasledovné: „Každá právna norma má svoj účel a zmysel, ktorého rekonštrukcia je vždy spätá s celou radou neistôt. Zmysel a účel možno nepochybne abstrahovať aj z autentických dokumentov vypovedajúcich o vôli a zámeroch zákonodarcu, medzi ktoré nepochybne patrí aj dôvodová správa. Z citovanej časti dôvodovej správy (pozn. žalobcov: výklad § 255 a naši. CSP) vyplýva, že zmyslom novej právnej úpravy nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP, ako to explikoval krajský súd v napadnutom rozhodnutí v podobe jeho kategorického vylúčenia.“ V prospech argumentačnej línie žalobcov svedčí aj názor vyslovený Ústavným súdom SR v jeho uznesení zo dňa 8.2.2017, sp. zn. I. ÚS/56/2017, v ktorom Ústavný súd SR explicitne konštatoval: „Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy.“ Poukázali tiež na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.12.2017, sp.zn. 10Co/191/2017, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.06.2017, sp.zn. 14Co/100/2017, uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23.02.2018, sp.zn. 14Co/17/2017, uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.09.2018, sp.zn. 5Co/207/2018. Žalovaný pred podaním žaloby aj počas celého konania popieral celý žalovaný nárok čo do základu, lebo rozporoval svoju pasívnu vecnú legitimáciu, aj keď jeho stanoviská boli v priamom rozpore s ustálenou súdnou praxou najvyšších súdnych autorít. V takomto prípade je práve žalovaný ten, kto svojím konaním zavinil, že žalobcovia sa museli svojho nároku domáhať súdnou cestou. V súdnych konaniach tohto typu nie je ustálená výška nároku pri jednotlivých skutkových prípadoch a priznávané odškodnenia sa pohybujú v rozsiahlych medziach.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov ani k vyjadreniu žalobcov k odvolaniu žalovaného v stanovenej lehote nevyjadril.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP) a vzhľadom k tomu, že odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené a ide o prejednanie výlučne právnej otázky (nie otázky skutkovej), nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 CSP (a teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom). Nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Valera Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitosťou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (najmä ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva právne otázky). Predmetom odvolacieho prieskumu bol výrok IV. a výrok V. rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom výroky I. , II. a III. ako odvolaním nenapadnuté nadobudli právoplatnosť.

9. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP).

10. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobcovia sa žalobou doručenou súdu dňa 31.01.2020 voči žalovanému domáhali náhrady nemajetkovej ujmy, a to žalobkyňa 1/ vo výške 60.000 eur a žalobcovia 2/ a 3/ každý vo výške 50.000 eur, spolu s príslušenstvom. Svoj nárok odôvodnili tým, že dňa 02.02.2019 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej vodička osobného motorového vozidla zn. K. A., EČV: F., p. J. C., nedala prednosť chodcovi I. C. prechádzajúcemu po riadne vyznačenom priechode pre chodcov, v dôsledku čoho mu spôsobila závažné poranenia, ktorým po prevoze do nemocnice podľahol. Trestným rozkazom Okresného súdu Levice zo dňa 22.11.2019, sp. zn. 2T/118/2019 bola

vodička motorového vozidla uznaná vinnou za prečin usmrtenia, z čoho vyplýva dostatočne odôvodnený záver o jej zodpovednosti za vzniknutú dopravnú nehodu. Zo správy Slovenskej kancelárie poisťovateľov vyplýva, že predmetné motorové vozidlo bolo v čase dopravnej nehody poistené u žalovaného. V súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou a následnou smrťou I. C. si žalobcovia uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko došlo touto tragickou udalosťou k nezvratnému zásahu do ich súkromia. Žalobcovia si zároveň uplatnili aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni doručenia oznámenia žalovaného o odmietnutí poskytnúť plnenie.

11. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

12. Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

13. Podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

14. Podľa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

15. Podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

16. Podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu: škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, ušlého zisku.

17. Podľa ust. § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z., poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podstatou odvolacích námietok žalobcov bola námietka týkajúca sa nepriznania nimi požadovanej nemajetkovej ujmy, a to žalobkyni 1/ v sume 60.000 eur a žalobcom 2/ a 3/ každému v sume 50.000 eur a posúdenie otázky priznania úrokov z omeškania.

19. V prejednávanej veci bolo nesporným, že boli naplnené zákonné predpoklady pre priznanie nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, zohľadňujúc ich právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života ako základného práva podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (ďalej len ako „Dohovor“), ako aj podľa článku 10 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd (ďalej len ako „Listina“). Súčasťou osobnostných práv fyzickej osoby je aj právo na súkromný a rodinný život, ktoré zahŕňa taktiež právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s blízkymi osobami. Pod právnu úpravu ochrany osobnosti fyzickej osoby, ktorá je v slovenskom právnom poriadku obsiahnutá v Občianskom zákonníku spadá aj právo na ochranu súkromia, ktoré sa v najširšom zmysle týka aj života v rodine, manželských, partnerských alebo priateľských či iných obdobných vzťahov. Súčasťou súkromného života jednotlivca je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci právo fyzickej osoby na spolužitie s blízkymi príbuznými, najmä s deťmi, rodičmi, prarodičmi, či súrodencami. Rešpektovanie súkromného života musí preto zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, aby tak bolo možné okrem iného rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť jednotlivca. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva

na súkromný a rodinný život fyzickej osoby (viď. obdobne uznesenie NS SR z 18.02.2010, sp. zn. 3Cdo 137/2008 a nález Ústavného súdu Českej republiky (ďalej len „ÚS ČR“) sp. zn. I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015).

20. Závažnosť ujmy sa posudzuje najmä z hľadiska „odčiniteľnosti“ takéhoto zásahu, keď smrťou blízkej osoby dôjde k závažnej a neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a interpersonálnych vzťahov. Súdy opakovane konštatovali, že náhrada nemateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom, nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka.

21. V prejednávanej veci na strane žalobkyne 1/ v postavení manželky a žalobcov 2/ a 3/ v postavení plnoletých detí nebohého sa jedná o veľmi úzke citové väzby, ktoré sú determinované láskou a súdržnosťou. Vzťah medzi manželmi ako i vzťah medzi rodičom a deťmi je charakterizovaný starostlivosťou a vzájomnou pomocou. Úzka citová väzba medzi rodičmi a deťmi nezaniká iba z dôvodu, že deti opustia rodičovský dom a založia si vlastnú rodinu. Smrťou manžela žalobkyne 1/ a zároveň otca žalobcov 2/ a 3/ pri dopravnej nehode bolo zasiahnuté do ich práv na ochranu osobnosti (do práva na súkromie a rodinný život) ako najbližších rodinných príslušníkov zomr. I. C., v dôsledku čoho bola narušená celistvosť ich rodiny. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie – vyjadrení a výsluchov žalobcov vyplynulo, že žalobkyňa 1/ s manželom žila 45 rokov, ich manželstvo bolo harmonické, nemali problémy, vychovali dvoch synov a boli na seba úzko naviazaní. Obidvaja boli z rovnakej pracovnej profesie, obidvaja učitelia, mali spoločné záujmy. Bez pomoci nebohého manžela žalobkyňa 1/ nezvláda starostlivosť o záhradu a domácnosť. Žalobca 2/ uviedol, že jeho vzťah s nebohým otcom bol vynikajúci. Otec sa o neho od detstva dobre staral, trávil s ním veľa času aj keď sa oženil a narodila sa mu dcéra E.. Otec sa o vnučku zaujímal, prakticky každý deň bol otec u nich, aby ju mohol vidieť, bolo to jeho prvé vnúča a vždy im bol nápomocný. Rovnako sa staral a zaujímal aj o jeho druhú dcérku L.. Žalobca 3/ uviedol, že otec ho priviedol ku športu, podporil ho k hudbe, trávil s ním voľný čas. Keď začal stavať dom, radil mu ako má postupovať a prisľúbil mu, že mu pomôže aj zo záhradou. Stratou manžela a otca tak došlo k nenapraviteľnému porušeniu rodinných väzieb, a tým k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Takto vzniknutá trauma je zo životov žalobcov za daných okolností prakticky neodstrániteľná. Zhodnotiac uvedené súd prvej inštancie konštatoval veľkú intenzitu citových väzieb medzi žalobcami a nebohým I. C., na záver ktorý v podanom odvolaní poukázali i odvolatelia v podanom odvolaní.

22. Z obsahu súdneho spisu a rovnako aj odvolacej argumentácie sporových strán vyplýva, že skutkové okolnosti zistené vykonaným dokazovaním, ktoré boli predpokladom úvahy prvoinštančného súdu, neboli v konaní sporné a z týchto vychádzal v odvolacom prieskume aj odvolací súd. Pokiaľ žalobcovia v podanom odvolaní namietali súdom prvej inštancie priznanú výšku nemajetkovej ujmy nutno zdôrazniť, že ich odvolacia argumentácia sa vzťahovala výlučne k otázke posúdenia prvého kritéria určujúceho výšku náhrady nemajetkovej ujmy, t.z. vo vzťahu k závažnosti vzniknutej ujmy. Výška náhrady nemajetkovej ujmy sa určuje podľa dvoch kritérií, a to 1/ podľa závažnosti vzniknutej ujmy a 2/ podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka), iné kritériá do úvahy súd vziať nemôže. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je však atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu.

23. Možno súhlasiť s argumentáciou odvolateľov, že výška priznanej nemajetkovej ujmy nemá byť neprimerane nízka (ierna) a je potrebné rešpektovať maximu, t.z. že „primerané zadosťučinenie je jednou z občianskoprávnych sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov od protiprávneho konania, a byť tak nástrojom špeciálnej aj generálnej prevencie, čo vyžaduje, aby sa jednalo o sankciu patrične dôraznú a dostačujúcu (primeranú) aj z tohto hľadiska“ (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 6.3.2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09, plne aplikovateľný aj na tunajšie právne pomery). Avšak poukaz žalujúcej strany na iné druhy odškodňovania, či už podľa zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi alebo zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, nebol opodstatnený. Uvedená legislatíva reguluje vzťahy medzi štátom a poškodeným alebo náhrady poskytované v rámci systému verejného poistenia, nie však súkromnoprávnu sféru v dôsledku neoprávneného zásahu jej subjektov. Pokiaľ odvolatelia v odvolaní argumentovali výškou odškodňovania podľa zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenie a následne podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, uvedená komparácia nie je na mieste nakoľko nezohľadňuje

skutočnosť, že pri priznávaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom ust. zákona č. 381/2001 Z.z. sa jedná o sekundárne obete.

24. Vo vzťahu k odvolateľmi uvádzanými rozhodnutiami súdov, ktorými odôvodňovali priznanie nimi uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy (celkom v sume 160.000 eur) odvolací súd uvádza, že tieto plne nezohľadňujú osobitosti prejednávanej veci. V odvolateľmi uvádzanom rozhodnutí vo veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 27C/107/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. zn. 4Co/658/2014, ktorým súd priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 eur, súd zohľadňoval skutočnosť, že u pozostalého manžela došlo v dôsledku usmrtenia manželky k depresívnemu syndrómu a následne k potrebe ústavnej hospitalizácie. V konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 13C/126/2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave vo veci vedenej pod sp.zn 24Co/368/2015 súd síce priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur, avšak vzhliadol k tomu, že jeho manželka bola dva a pol mesiaca v kóme a bolo potrebné sa o ňu starať a zhoršil sa mu zdravotný stav. Zatiaľ čo v konaní vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp.zn. 2C/61/2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci vedenej pod sp. zn. 12Co/465/2014 súd pri priznávaní výšky nemajetkovej ujmy žalobkyni 2/ (maloletej dcére pozostalého) zohľadnil skutočnosť, že u nej bola zistená širšia škála následkov, najmä v podobe zvýraznenia emočnej lability, redukcie záujmov a sociálnych aktivít, ale tiež útek k fantazijným a magickým predstavám a prežívaniam stálej prítomnosti zosnulého otca. Negatívny vplyv na jej psychický vývoj sa prejavil prítomnosťou príznakov svedčiacich pre psychickú poruchu, emočná nestabilita, emočné skresľovanie skutočnosti, narušený sebaobraz, zabrzdená smútková práca. Pretrvávanie týchto skutočnosti môže mať za následok disharmonický vývin osobnosti dieťaťa, kedy sa najmä v emočnej a citovej oblasti budú prejavovať známky nezrelosti, nedostatočného reagovania a zvládania emócii a citov. Vo veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 9C/45/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove vo veci vedenej pod sp. zn. 21Co/137/2017 zase súd vzhliadol k tomu, že manželstvo žalobkyne s pozostalým manželom trvalo po dobu 25 rokov a spolu vychovávali štyri deti, z toho jedno bolo v čase tragickej udalosti maloleté, ďalší syn navštevoval ešte len strednú školu.

25. Odvolaciemu súdu je zrejmé, že z bohatej rozhodovacej činnosti v oblasti ochrany osobnostných práv nie je pre sporové strany náročné vyabstrahovať a označiť niekoľko rozhodnutí v prospech nimi obhajovanej sumy peňažnej satisfakcie. Výskyt rozdielnych rozhodnutí v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (viď napr. nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 51/2014, rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/40/2020). Požiadavka zohľadniť rozhodovaciu činnosť súdov v obdobných veciach nemôže ustúpiť potrebe posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Aj keď rešpektujúc princíp legitímnych očakávaní priznaná náhrada nesmie excesívne vybočovať z referenčného rámca odškodňovania obdobných prípadov, každé rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/215/2020 z 31.1.2022).

26. Odvolací súd vzhľadom na požiadavku kazuistiky, ktorá priamo vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 05.12.2017, podľa ktorej musia všeobecné súdy zohľadňovať zároveň svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady, príkladmo uvádza obdobné prípady:
a) Okresný súd Bratislava II rozhodnutím sp. zn. 7C/58/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/341/2015 súd priznal (plnoletému) dieťaťu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.500 eur v súvislosti so smrťou matky pri dopravnej nehode,
b) Okresný súd Bratislava I rozhodnutím vo veci sp.zn. 21C/49/2020 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave vo veci sp.zn. 7Co/86/2022 priznal žalobcovi 1/ (manželovi nebohej) sumu vo výške 15.000 eur a žalobkyni 2/ (maloleté dieťa) sumu vo výške 15.000 eur,
c) Okresný súd Trnava rozhodnutím vo veci sp.zn.13C/126/2010 zo dňa 1.10.2014 v spojení s dopĺňacím rozsudkom sp.zn. 13C/126/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave vo veci sp.zn. 24Co/368/2015 priznal manželke muža zomrelého pri dopravnej nehode priznaná suma vo výške 40.000 eur,

d) Okresný súd Senica rozhodnutím vo veci sp.zn.10C/9/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave vo veci sp.zn. 10Co/566/2015 priznal manželovi a trom deťom ženy zomrelej pri dopravnej nehode každému sumu vo výške 8.000 eur,
e) Okresného súdu Trnava rozhodnutím vo veci sp.zn.8C/607/2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave vo veci sp.zn. 10Co/94/2022 priznal žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur (manželka) a žalobkyni 2/ (plnoletá dcéra) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur,
f) Okresný súd Trnava rozhodnutím vo veci sp. zn. 8C/55/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 23Co/156/2016 priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur a plnoletým dcéram sumu vo výške 8.000 eur a vo výške 7.500 eur,
g) Okresný súd Trnava rozhodnutím vo veci sp.zn. 8C/21/2014 zo dňa 24.11.2015 v spojení s dopĺňacím rozsudkom sp. zn. 8C/21/2014-196 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 23Co/337/2016 priznal žalobkyni 1/ (manželke) sumu vo výške 10.000 eur a každému žalobcovi 2/ a 3/ (plnoleté deti) sumu vo výške 7.500 eur (smrť ich otca pri dopravnej nehode),
h) Okresný súd Trnava rozhodnutím vo veci sp. zn. 16C/627/2015 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 16C/327/2015 zo dňa 10.6.2016 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 25Co/214/2016 priznal žalobkyni 1/ (manželke) sumu vo výške 12.500 eur a žalobcom 2/ až 4/ (plnoletým synom) priznal nemajetkovú ujmu vo výške 9.000 eur, 5.000 eur a 4.000 eur (smrť ich otca pri dopravnej nehode),
i) Okresný súd Trnava rozhodnutím vo veci sp. zn. 11C/496/2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 25Co/258/2016 priznal žalobkyni (manželke) sumu vo výške 15.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v dôsledku úmrtia manžela žalobkyne dopravnou nehodou,
j) Okresný súd Trnava rozhodnutím vo veci sp. zn. 21C/279/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 24Co/299/2018 priznal náhradu nemajetkovej ujmy manželke vo výške 15.000 eur a plnoletým deťom vo výške 12.000 eur a vo výške 13.000 eur,
k) Okresný súd Prievidza rozhodnutím vo veci sp. zn. 17C/19/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 5Co/124/2018 priznal (plnoletému) dieťaťu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur v súvislosti so smrťou matky pri dopravnej nehode,
l) Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodnutím vo veci sp. zn. 7C/256/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 8Co/264/2013 priznal žalobkyni 1/(manželka) sumu vo výške 20.000 eur, žalobkyni 2/ (dcére) sumu vo výške 23.000 eur a žalobcom 3/ a 4/ (rodičia nebohého) každému sumu vo výške 10.000 eur,
m) Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodnutím vo veci p. zn. 7C/276/2011 z 31.5.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 5Co/315/2012, priznal každému žalobcovi (maloleté a plnoleté deti) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, v dôsledku úmrtia ich matky pri dopravnej nehode (nedbanlivostný trestný čin),
n) Okresný súd Ružomberok rozhodnutím vo veci sp. zn. 5C/19/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 7Co/61/2018 priznal (dospelým) deťom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške každému 7.000 eur v súvislosti so smrťou otca pri dopravnej nehode,
o) Okresný súd Žilina rozhodnutím vo veci sp. zn. 14C/55/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 5Co/16/2020 priznal (plnoletým) deťom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur a vo výške 5.000 eur v súvislosti so smrťou matky pri dopravnej nehode,
p) Okresný súd Ružomberok rozhodnutím vo veci sp.zn. 5C/19/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline priznal manželke sumu 12.500 eur, žalobcom 2/, 3/ a 4/ (plnoleté deti) každému samostatne sumu vo výške 7.000 eur,
q) Okresný súd Rimavská Sobota rozhodnutím vo veci sp. zn. 8C/103/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 15Co/171/2012 priznal manželke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur a deťom každému vo výške 15.000 eur,
r) Okresný súd Brezno rozhodnutím vo veci sp.zn. 2C/61/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp.zn. 12Co/465/2014 priznal manželke a dvom deťom muža zomrelého pri dopravnej nehode každému sumu vo výške 33.500 eur,
s) Okresný súd Zvolen rozhodnutím vo veci sp. zn. 2T/210/2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 14Co/19/2017 priznal manželke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur, plnoletému synovi vo výške 17.000 eur a plnoletej dcére vo výške 20.000 eur,
t) Okresný súdu Nové Zámky rozhodnutím vo veci sp.zn. 13C/175/2011v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre vo veci sp.zn. 25Co/170/2019 priznal žalobkyni 1/ (manželke) sumu vo výške 10.500 eur a žalobkyni 2/ (maloletej dcére nebohého) sumu vo výške 14 000 eur,

u) Okresný súd Nové Zámky rozhodnutím vo veci sp.zn. 13C/67/2019-377 v spojení s opravným uznesením vo veci sp.zn. 13C/67/2019 a v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre vo veci sp.zn. 25Co/21/2022 priznal žalobkyni 1/ (manželka) nemajetkovú ujmu vo výške 9 000 eur a žalobcovi 2/ (plnoletý syn) nemajetkovú ujmu vo výške 13 500 eur,
v) Okresný súd Poprad rozhodnutím vo veci sp.zn. 9C/45/2011 zo dňa 22.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 21Co/137/2017 zo dňa 12.06.2018 priznal žalobkyni 1/ (manželka) sumu vo výške 40.000 eur, žalobcovi 2/ (dospelé dieťa) sumu vo výške 20.000 eur, žalobcovi 3/ (dospelé dieťa) sumu vo výške 20.000 eur, žalobcovi 4/ (maloleté dieťa) sumu vo výške 20.000 eur a žalobcovi 5/ (maloleté dieťa) sumu vo výške 40.000 eur,
w) Okresný súd Prievidza rozhodnutím sp.zn. 4C/1/2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/107/2019 priznal žalobkyni 1/ (plnoletá dieťa nebohej) sumu 12.000 eur, žalobkyni 2/ (plnoleté dieťa nebohej) sumu 12.000 eur, žalobkyni 3/ (matka nebohej) sumu 4.000 eur.

27. Odvolací súd zistiac správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie pokiaľ ide o právny základ nároku s prihliadnutím na zhorauvedenú rozhodovaciu prax mal za to, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške určenej súdom prvej inštancie nezohľadňuje osobitosti daného prípadu (vychádzajúc z jednotlivých vyššie uvedených kritérií) a vybočuje z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch. Je zrejmé, že finančné odškodnenie v konaní preukázanej nemajetkovej ujmy na strane žalobcov ako pozostalých príbuzných po nebohom, s ktorým mali blízky a harmonický vzťah, nemôže predstavovať vyčíslenie hodnoty straty ľudského života a vzhľadom na fatálnosť a nereparovateľnosť následkov spôsobených neoprávneným zásahom. Avšak priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 14.000 eur žalobkyni 1/ (manželke nebohého), s ktorým prežila 45 rokov v spoločnej domácnosti v harmonickom vzťahu a žalobcom 2/ a 3/ plnoletým deťom nebohého, ktorým bol nebohý významnou oporou i v dospelosti v sume 7.000 eur, podľa odvolacieho súdu nedosahuje štandardne súdmi priznávajú výšku finančného odškodnenia v komparovateľných prípadoch. Zohľadniac aktuálnu rozhodovaciu prax a osobitnosti prejednávanej veci mal odvolací súd za to, že v danom prípade bolo primeraným priznať žalobkyni 1/ nemajetkovú ujmu v sume 20.000 eur a žalobcov 2/ a 3/ nemajetkovú ujmu každému v sume 15.000 eur, majúc za to, že takouto výškou dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobcov.

28. Pokiaľ žalobcovia namietali závery súdu prvej inštancie v časti nepriznania úrokov z omeškania, možno súhlasiť s ich argumentáciou, že nemajetková ujma im vznikla už okamihom zásahu do ich osobnostných práv konaním pôvodcu zásahu, teda úmrtím manžela a otca p. C. (t.j. dňom 02.02.2019). Súdnym rozhodnutím dôjde už len k potvrdeniu tohto existujúceho stavu a priznaniu primeranej finančnej satisfakcie za takýto zásah, čo navodzuje záver, že rozhodnutie súdu má povahu deklaratórnu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 282/2023 z 05.09.2023 a sp. zn. II. ÚS 263/2022 z 07.09.2022, v ktorých bolo podrobne vysvetlené, že ak poisťovňa bola poškodeným priamo žalovaná, na priznanie úroku z omeškania sa vzťahujú ustanovenia, podľa ktorých sa poisťovňa dostáva do omeškania bezprostredne po tom, ako si poškodený u nej uplatní svoj priamy nárok na náhradu škody. Podľa názoru ÚS SR zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by zákonodarca pri pohľadávkach vzniknutých z ublíženia na zdraví (oproti iným škodám) sledoval zvýhodnenie škodcu do takej miery, že by jeho omeškanie s plnením peňažného záväzku a s tým spojené úroky z omeškania sa viazali nie na výzvu na plnenie, ale na rozhodnutie súdu. Každý škodca by mohol logicky bez sankcie oddialiť riešenie škody „odkazom na súd" a neprijateľnosť takejto konštrukcie umocňuje aj predstava, že „čím dlhší súdny proces, tým lepšie pre škodcu". Zákonná lehota na vybavenie prešetrenia poistnej udalosti a na to nadväzujúca 15-dňová lehota na plnenie podľa zákona má svoje opodstatnenie v záujme dôsledného vyšetrenia poistnej udalosti, no nepredstavuje žiadnu liberáciu škodcu od platenia príslušenstva pohľadávky vzniknutej z ublíženia na zdraví.

29. Ústavný súd SR sa problematikou úroku z omeškania podľa zákona č. 381/2001 Z. z. zaoberal aj v skoršom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 309/2020 z 14.10.2021, v ktorom dospel k záveru, že „pokiaľ by skutočne poistiteľ (terminológia Občianskeho zákonníka) či poisťovateľ (terminológia ZoPZP) prakticky nemal poskytnúť aj úroky z omeškania skôr ako po uplynutí 15 dní od právoplatnosti rozsudku (kedy by sa zjavne vyžadovalo iniciovanie ďalšieho súdneho konania, čo sa nejaví ako práve efektívne), potom sa poistiteľovi jednoducho oplatí viac súdiť sa a odkladať okamih jeho plnenia (keď pri pokračujúcej devalvácii hodnota peňazí neustále klesá). Účelom ZoPZP je však zlepšiť postavenie poškodeného - veď aj na ten účel zákonodarca vykreoval osobitný priamy žalovateľný nárok poškodeného voči poistiteľovi (bez potreby žalovať aj škodcu). Toho si je vedomý aj dovolací súd, ktorý si uvedomuje, že je povinnosťou

poistiteľa prešetriť poistnú udalosť a poskytnúť plnenie. Výklad prijatý dovolacím súdom, ktorý v podstate vylučuje poskytnutie poistného plnenia, ktoré by zahŕňalo aj úroky z omeškania z náhrady škody, sa tak dostáva do ostrého konfliktu s racionálnym účelom právnej úpravy. Treba pripomenúť, že právna úprava v uvedenej oblasti vychádza zo smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/26/ES o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS (štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel), ktorá bola následne nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (kodifikované znenie). (...) Európsky zákonodarca chcel dosiahnuť zefektívnenie vyplácania poistného plnenia poškodeným tým, že sa má poistiteľom uložiť povinnosť včas realizovať príslušné šetrenie, a v prípade, že sa zistí jeho opodstatnenie, poskytnúť poistné plnenie, keďže nereagovanie na žiadosť poškodeného o náhradu škody má byť primerane, účinne a systematicky sankcionované a nad rámec štandardného poistného plnenia sa má v prípade porušenia tejto povinnosti dostať poškodenej osobe aj osobitných úrokov. Je preto potrebné vec právne posúdiť aj v týchto súvislostiach."

30. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/257/2019, podľa ktorého „k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom uvedený právny záver prijal dovolací súd aj v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/48/2017 a sp. zn. 7Cdo/243/2019. Tým bol prekonaný odlišný skorší právny názor uvedený v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/185/2011. Z uvedeného potom vyplýva, že v prípade neuspokojenia nároku poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy sa dostáva štát do omeškania okamihom, kedy si žalobca môže svoj nárok uplatniť na súde, t. j. v zmysle ustanovenia § 16 odsek 1 zákona č. 514/2003 Z. z. po márnom uplynutí lehoty 6 mesiacov od podania návrhu na predbežné prerokovanie nároku, resp. odo dňa po vydaní zamietavého stanoviska k podanej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku." Najvyšší súd tak vyvodil, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa uvedeného zákona vzniká už samotnou existenciou väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody následne oslobodená spod obžaloby, a preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z uvedeného je preto možné ďalej vyvodiť, že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z..

31. Vzťah žalobcov a žalovaného nie je vzťahom poškodeného a škodcu, ale vzťahom osobitným, ktorého podstatou je verejnoprávna potreba náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Táto čiastočne verejnoprávna povaha poistenia následne vedie k tomu, že vzťah žalobcov a žalovanej poisťovne nie je bežným vzťahom veriteľa a dlžníka, čo sa prejavuje v osobitných konštrukciách § 11 ods. 6 až 8 zákona č. 381/2001 Z. z., ktoré modifikujú osobitnou úpravou následky § 563 Občianskeho zákonníka. Podľa týchto ustanovení bol žalovaný povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jej povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti skončiť prešetrovanie a oznámiť poškodenému „sťažovateľovi“ výšku poistného plnenia, ak bol rozsah tejto povinnosti preukázaný alebo mu poskytnúť písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo plnenie odmietnuté alebo znížené. Túto povinnosť si žalovaný poisťovňa splnil tým, že „sťažovateľovi" plnenie odmietol (§ 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z.). Ak by tak neurobil, bol by povinný poskytnúť sťažovateľovi poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody (§ 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.). Na tieto ustanovenia nadväzuje norma, podľa ktorej ak poisťovňa nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinná zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu, ktorým je Občiansky zákonník (§ 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z.). Z týchto ustanovení je zrejmé, že žalovaný ako poisťovateľ má vo vzťahu k sťažovateľovi ako poškodenému osobitné, nie typické súkromnoprávne postavenie, čo žalovanej poisťovni dôvodne vzhľadom na povahu právneho vzťahu umožňuje to, aby pred vyplatením dôvodného nároku poškodeného, v tomto prípade sťažovateľa, žiadala jeho preukázanie a mala primeranú dobu na jeho prešetrenie. Tieto ustanovenia však na prvý pohľad nemôžu viesť k takému výkladu, ktorý by viedol k nepriznaniu úrokov z omeškania z dôvodnej,

mimosúdne osobitne kvalifikovaným spôsobom uplatňovanej istiny (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 214/2020 z 14.10.2021).

32. Odvolaciemu súdu sa javí ako spravodlivé a súladné s uvedenými rozhodnutiami priznať žalobcom úrok z omeškania aj z náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Odvolací súd poukazuje na judikát R61/2018, podľa ktorého sa škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla považuje aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Pokiaľ tak Ústavný súd SR vo viacerých rozhodnutiach rozhodol o tom, že poškodenému patrí popri požadovanej náhrade škody aj úrok z omeškania z nej, potom s poukazom na to, že sa za škodu považuje aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

33. V konaní nebolo sporným, že žalobcovia pred podaním žaloby vyzvali žalovaného na plnenie (výzva zo dňa 06.12.2019, čl. 18), poskytli mu tak možnosť mimosúdne vysporiadať ich nároky, čo však žalovaný odmietol (vyjadrenie zo dňa 10.01.2020, čl. 21). Napriek vedomosti žalovaného o súdnej praxi, t. j. o priznávaní peňažných plnení titulom nemajetkovej ujmy vzniknutej pozostalým príbuzným neoprávneným zásahom do ich osobnostných práv (po dopravnej nehode), sa žalovaný odmietol zaoberať nárokom žalobcov a odkázal ich na súdne konanie. V rámci súdneho konania sa tak posudzovali okolnosti a kritériá, ktoré boli žalovanému známe a musel si ich byť rovnako (najmä s ohľadom na jeho postavenie poisťovateľa) vedomý aj súm, ktoré súdy v obdobných veciach priznávajú. Možno tak prijať záver, že žalovanému nič nebránilo v tom, aby žalobcami uplatnený nárok prešetril a poskytol im na základe vlastnej úvahy primerané plnenie. Zohľadniac pritom skutočnosť, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy má satisfakčnú funkciu, čo znamená, že pre pozostalých príbuzných by mala byť poskytnutá v čo najkratšej dobe.

34. Vzhľadom na uvedené odvolací súd aplikujúc ust. § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s § 517 ods. 2 a § 563 Občianskeho zákonníka priznal žalobcom aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne z priznaných súm od 15.01.2020 do zaplatenia. Dátum vzniku omeškania, a to 15.01.2020, odvolací súd určil (stotožňujúc sa s argumentáciou žalobcov) ako deň nasledujúci po dni, kedy bola žalobcom doručená odpoveď žalovaného o odmietnutí poskytnutia poistného plnenia vo forme peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Z predmetnej odpovede žalobcu bolo evidentné, že žalovaný v žiadnom prípade neuspokojí nárok žalobcov, a to ani v časti, a preto sa žalovaný dostal do omeškania s plnením už deň nasledujúci po doručení predmetného listu žalobcami. Zákonná lehota 3 mesiace určená na prešetrenie poistnej udalosti a následná lehota 15 dní na poskytnutie plnenia v tomto prípade neprichádzala do úvahy, keďže žalovaný odmietol prešetriť uplatnený nárok, ako aj poskytnúť plnenie, a to už listom zo dňa 10.01.2020.

35. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania (výrok V. rozhodnutia súdu prvej inštancie), odvolací súd uvádza, že zmyslom a účelom náhrady trov konania v súdnom konaní je poskytnúť úspešnému účastníkovi náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel vynaložiť. Pomerovať úspech a neúspech vo veci však nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale je ich treba posudzovať v širších súvislostiach. Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 O.s.p. (ak výška plnenia závisela od úvahy súdu, prípadne znaleckého posudku). Zásadu úspechu vo veci je treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu (alebo znaleckého posudku). V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (porov. M., A., N., O., H., I., A., O., H., I., P., A., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 926 s.). Nebolo by spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcov, aby svoju ujmu podceňovali len preto, aby potom nemuseli hradiť trovy konania, pričom pri rozhodovaní o náhrade trov v takýchto prípadoch treba rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce (porov. nález ÚS ČR sp.zn. III. ÚS 170/99). Za základ sa pritom považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté a výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (porov. M., A., N., O., H., I., A., O., H., I., P., A., Q. kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 926 s.). Riešenie spočíva v tom, že žalobcovia majú právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej) a priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je

zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Typickým príkladom je žaloba o ochranu osobnosti s nárokom na peňažné zadosťučinenie (porov. M., A., N., O., H., I., A., O., H., I., P., A., Q. kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 926 s.). Žalobcov bolo preto nevyhnutné považovať za plne procesne úspešných, pretože mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia, vyplývajúca z tohto procesného úspechu, závisela od úvahy súdu, preto úvahy súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania boli správne. Skutočnosť, že došlo k čiastočnému zamietnutiu žaloby žalobcov v prevyšujúcej časti, nemala na rozhodnutie o trovách konania v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žiadny vplyv, nakoľko výška náhrady trov konania sa odvíja len od prisúdenej sumy bez ohľadu na pôvodný predmet konania. Aj v režime ustanovenia § 255 ods. 1 CSP mali žalobcovia v časti náhrady nemajetkovej ujmy plný úspech, pretože za situácie, že základ nároku bol daný a len výška plnenia (nemajetkovej ujmy) závisela od úvahy súdu, zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti nepredstavoval úspech žalovaného, ale je len dôsledkom úvahy súdu. Vzhliadnuc k uvedenému vyhodnotil odvolací súd odvolaciu argumentáciu žalovaného ako nedôvodnú.

36. Zhodnotiac zhorauvedené mal odvolací súd za potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku IV. (ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol), podľa ust. § 388 CSP zmeniť tak, že 1/ uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 6 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 20 000 eur od 15.01.2020 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, 2/ uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu vo výške 15 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 15 000 eur od 15.01.2020 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, 3/ uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ sumu vo výške 8 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 15 000 eur od 15.01.2020 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny, potvrdil. Pretože žalobcovia požadovali zaplatiť plnenie v lehote 3 dni od právoplatnosti, proti čomu žalovaný nenamietal, určil odvolací súd paričnú lehotu podľa § 232 ods. 3 CSP.

37. O trovách konania (celkových) odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 CSP a ust. § 396 ods. 1, 2 CSP. Vychádzajúc z toho, že žalobcovia boli v konaní čo do základu uplatneného nároku plne úspešní a výška plnenia závisela od úvahy súdu (viď odôvodnenie v bode 35), preto rozhodol tak, že žalobcovia 1/, 2/ a 3/ majú proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).